

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Suomen ympäristökeskus SYKE katsoo, että esitetyt muutokset lakiin vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä ja lakiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä ovat tarpeellisia, perusteltuja ja vaikutuksiltaan vähäisiä.

Hallituksen esittämät vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 14 §:n asetuksenantovaltuuden ja 26 j §:n tiedottamisen ja osallistumisen sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 20 §:n arviointiselostuksesta kuulemisen muutokset ovat luonteeltaan teknisiä.

Hallituksen esittämä muutos vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 25 §:ään ympäristötavoitteiden saavuttamisesta vaihteittain on SYKE:n näkemyksen mukaan tarpeellinen ja vesipuitteidirektiivin mukainen. 2. vesienhoitokaudella luonnonolosuhteista johtuvaa poikkeamaa käytettiin ympäristötavoitteiden saavuttamiseen vuoteen 2027 mennessä 497 vesimuodostumassa. Ilman ehdotettua muutosta, niillä vesimuodostumilla, joilla ylivoimaiset luonnonolosuhteet estävät ympäristötavoitteen saavuttamisen 2027 mennessä, ei määrääjän pidennystä voitaisi käyttää. Sen sijaan jouduttaisiin turvautumaan alennettuihin ympäristötavoitteisiin. SYKE katsoo, että määrääjien pidentäminen siellä, missä se luonnonolosuhteiden vuoksi on välttämätöntä, on parempi vaihtoehto kuin ympäristötavoitteiden lieventäminen ja mahdollistaisi vesienhoitolain hengen mukaisen vesien tilaa koskevan korkean tavoitetaso säilyttämisen.

Hallituksen esittämät muutokset vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 28 §:ään ympäristötiedon keräämisestä selkeyttävät nykyistä oikeustilaa. SYKE kuitenkin huomauttaa, että ympäristötiedon kerääminen on pienimuotoista toimintaa. Se kohdistuu pääosin alueille, jotka kuuluvat jokamiehen oikeuksien piiriin tai vesialueella vesilain mukaisesti yleiskäyttöoikeuksiin, eikä toiminnasta aiheudu haittaa. Kun 28 §:n muutosten tarkoituksena on selkeyttää seurantaan liittyviä oikeuksia, ei sen tule johtaa nykyisten käytäntöjen hankaloitumiseen siten, että seurannoista ilmoittamisen kynnys alenee merkittävästi. Hallituksen esityksessä 28 a §:ssä säädettäisiin, että tehtävää hoitavan on *tarvittaessa* ilmoitettava ympäristötiedon keräämisestä alueen omistajalle tai haltijalle. Perusteluissa todetaan, että ilmoittamisen tarpeen harkinta on tapauskohtaista ja harkinta kuuluu tehtävää hoitavalle. Lisäksi säädettäisiin erityistilanteista, joissa on sovittava alueen omistajan tai haltijan kanssa tehtävän suorittamisesta. SYKE katsoo, että muotoilu ei sanottavasti vaikuta ympäristötiedon keräämisen käytäntöihin, joskin lain perusteluissa voitaisiin tulkinnanvaraisuuden vähentämiseksi avata ilmoittamisen tapausharkinnassa huomioitavia näkökohtia. Tällaisia näkökohtia voisi olla esimerkiksi pysyvän mittalaitteiston asentaminen tai liikkuminen maastossa moottoriajoneuvolla.

Lausunnon on valmistellut tutkija Turo Hjerpe.